

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

1. Με τις υπ' αρ. 4010/6.6.2006 (Β' 919), 16802/667/27.8.2010 (Β' 1345) 9319/1.6.2021 (Β' 2431) κ.υ.α. και την υπ' αρ. 16448/6.8.2025 απόφαση Υφυπουργού Τουρισμού «Εγκύκλιος σχετικά με την Πρακτική Άσκηση των σπουδαστών/σπουδαστριών των Α.Σ.Τ.Ε. και καταρτιζόμενων των Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού.(ΑΔΑ: ΨΜ1Λ465ΧΘΟ-ΘΑ0) έχουν καθοριστεί οι όροι και οι προϋποθέσεις πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών/σπουδαστριών και καταρτιζομένων των εκπαιδευτικών μονάδων του Υπουργείου Τουρισμού.
2. Οι σπουδαστές/σπουδάστριες των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης και οι καταρτιζόμενοι/ες των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, μετά τη λήξη των θεωρητικών μαθημάτων κάθε εκπαιδευτικής περιόδου, τοποθετούνται για πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης, ανάλογα με την ειδικότητα σπουδών τους, ως εξής:

Σπουδαστές/Σπουδάστριες Ανώτερων Σχολών (Α.Σ.Τ.Ε.) ανά έτος	
Α΄ και Β΄ έτος	-Κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα - Εγκαταστάσεις Ειδικής Τουριστικής Υποδομής με οργανωμένα επισιτιστικά τμήματα
Γ΄ έτος	-Κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα - Εγκαταστάσεις Ειδικής Τουριστικής Υποδομής με οργανωμένα επισιτιστικά τμήματα - Επιχειρήσεις υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.Β) της Πρόσκλησης.
Καταρτιζόμενοι/ες Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού ανά ειδικότητα	
Στέλεχος Μονάδων Φιλοξενίας	-Κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα - Εγκαταστάσεις Ειδικής Τουριστικής Υποδομής με οργανωμένα επισιτιστικά τμήματα - Επιχειρήσεις υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.Β) της Πρόσκλησης.
Τεχνικός Μαγειρικής Τέχνης - Αρχιμάγειρας	-Κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα - Εγκαταστάσεις Ειδικής Τουριστικής Υποδομής με οργανωμένα επισιτιστικά τμήματα - Εστιατόρια
Τεχνικός Αρτοποιίας - Ζαχαροπλαστικής	-Κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα - Εγκαταστάσεις Ειδικής Τουριστικής Υποδομής με οργανωμένα επισιτιστικά τμήματα - Αρτοποιεία και Εργαστήρια Ζαχαροπλαστικής
Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας στον τομέα του Τουρισμού	-Κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα - Εγκαταστάσεις Ειδικής Τουριστικής Υποδομής με οργανωμένα επισιτιστικά τμήματα - Τουριστικά Γραφεία - Επιχειρήσεις υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.Β) της Πρόσκλησης, εξαιρουμένων των Εστιατορίων.

Στέλεχος Τουριστικών & Ταξιδιωτικών Επιχειρήσεων (Πειραματική ειδικότητα)	-Κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα - Εγκαταστάσεις Ειδικής Τουριστικής Υποδομής με οργανωμένα επισιτιστικά τμήματα - Τουριστικά Γραφεία -Ναυλομεσιτικά γραφεία -Εταιρείες Κρουαζιέρας -Εταιρείες Γενικών Αντιπροσώπων Πωλήσεων -Αεροπορικές εταιρείες -Εταιρείες επίγειας εξυπηρέτησης αεροσκαφών και επιβατών -Γραφεία ενοικιάσεως αυτοκινήτων -Εταιρείες διαχείρισης ξενοδοχείων & αεροδρομίων - Επιχειρήσεις υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.Β) της Πρόσκλησης, εξαιρουμένων των Εστιατορίων.
Στέλεχος Επιχειρήσεων Φιλοξενίας με εξειδίκευση στον τομέα Διοίκησης Δωματίων (Πειραματική ειδικότητα)	-Κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα - Εγκαταστάσεις Ειδικής Τουριστικής Υποδομής με οργανωμένα επισιτιστικά τμήματα -Εταιρείες Διαχείρισης Ξενοδοχείων και παροχών υπηρεσιών Φιλοξενίας -Επιχειρήσεις υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.Β) της Πρόσκλησης.

Ειδικότερα:

- **Οι σπουδαστές/σπουδάστριες Α΄ και Β΄ έτους των Α.Σ.Τ.Ε.** τοποθετούνται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού στις επιχειρήσεις που υποβάλλουν αίτηση-υπεύθυνη δήλωση με κριτήριο την βαθμολογία του/της σπουδαστή/σπουδάστριας σε συνδυασμό με τη δήλωση προτίμησής του/της. **Οι επιχειρήσεις θα ενημερωθούν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για τα στοιχεία των εκπαιδευομένων που θα τοποθετηθούν σε αυτές.**
- Για την πρακτική άσκηση των **σπουδαστών/σπουδαστριών Γ΄ έτους των Α.Σ.Τ.Ε. και των κατάρτιζομένων των Σ.Α.Ε.Κ. Τουρισμού** οι επιχειρήσεις πρέπει να υποβάλουν αίτηση-υπεύθυνη δήλωση στις Γραμματείες των κατά τόπον εκπαιδευτηρίων για **ονομαστική ζήτηση. Οι επιχειρήσεις των περιπτώσεων: στ, ζ, η, θ, ι, κ, και μ, της παραγράφου 3 της Πρόσκλησης συνοπτοβάλλουν μία συνοπτική περιγραφή του αντικειμένου εργασιών που θα ανατεθούν στον/στην πρακτικά ασκούμενο/η.** Βάσει της περιγραφής αυτής θα αξιολογηθεί η συνάφεια της προσφερόμενης θέσης πρακτικής άσκησης με το αντικείμενο σπουδών από τον/τη Διευθυντή/Διευθύντρια της εκπαιδευτικής μονάδας.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΑΣΚΟΥΜΕΝΩΝ – ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

- Κατά τη διάρκεια της πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης οι επιχειρήσεις οφείλουν να εφαρμόζουν για κάθε ειδικότητα το προβλεπόμενο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II και III). Οι επιχειρήσεις των περιπτώσεων στ, ζ, η, θ, ι, κ, λ, μ, της παραγράφου 3 της Πρόσκλησης δεσμεύονται να αναθέτουν στους/στις πρακτικά ασκούμενους/ες τις εργασίες όπως αυτές έχουν περιγραφεί στην υποβληθείσα συνοπτική περιγραφή του αντικειμένου εργασιών. Για την υποχρέωση αυτή θα πρέπει να είναι ενήμεροι/ες πέραν του/της Διευθυντή/Διευθύντριας της Επιχείρησης και οι λοιποί/ές υπεύθυνοι/ες των τμημάτων της επιχείρησης στα οποία θα τοποθετηθούν οι ασκούμενοι/ες, σπουδαστές/σπουδάστριες και κατάρτιζόμενοι/ες.
- Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 της υπ' αρ. 9319/1.6.2021 κ.υ.α. (Β΄ 2431), το ποσοστό των ασκούμενων που τοποθετούνται σε κάθε επιχείρηση δεν δύναται να υπερβαίνει το 17% του τακτικού προσωπικού της και σε κάθε περίπτωση τα 40 άτομα, αν ο αριθμός που προκύπτει από την ποσόστωση είναι μεγαλύτερος, και με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 4554/2018 (Α΄ 130). Στο αρ. 7 της ως άνω κ.υ.α. ορίζεται ότι οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να εγγράφουν τους/τις πρακτικά ασκούμενους/ες στο ειδικό έντυπο Ε3.5: «Αναγγελία έναρξης/μεταβολών σύμβασης πρακτικής άσκησης σπουδαστών/φοιτητών» στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ του

Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σύμφωνα με την υπό στοιχεία 40331/Δ1.13521/13.9.2019 (Β' 3520) υ.α., όπως ισχύει.

- Οι πρακτικά ασκούμενοι/ες δικαιούνται αποζημίωση η οποία ανέρχεται κατ' ελάχιστο στο 60% του νόμιμου νομοθετημένου κατώτατου μισθού, όπως εκάστοτε ισχύει. **(Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά την προηγούμενη περίοδο πρακτικής άσκησης, θέρους 2025, η αποζημίωση πρακτικής άσκησης ανήλθε στο ποσό των 528,00 ευρώ, κατ' εφαρμογή της υπ' αρ. 8233/27.3.2025 (Β' 1476) σχετικής κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.)**
- Οι πρακτικά ασκούμενοι/ες πρέπει να διαθέτουν Πιστοποιητικό Υγείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Υ1γ/Γ.Π/οικ 35797/4.4.2012 (Β' 1199) απόφαση Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, όπως ισχύει, εφόσον η ειδικότητα το απαιτεί. Κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης, οι ασκούμενοι/ες υπάγονται στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ), μόνο για τον κλάδο του ατυχήματος. Για την ασφάλισή τους, καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από την παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 2217/1994 (Α' 83) ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίες βαρύνουν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο (εργοδότης), στο οποίο υλοποιείται η πρακτική άσκηση.
- Οι επιχειρήσεις οφείλουν να διαθέτουν καταλύματα ανά 2 έως 3 άτομα για την διαμονή των ασκούμενων. Τα καταλύματα αυτά πρέπει να πληρούν αυστηρά τους όρους υγιεινής, ασφάλειας και ευπρεπούς διαβίωσης των ασκούμενων. Όσες επιχειρήσεις δεν παρέχουν στέγη στους/στις ασκούμενους/ες, των οποίων η μόνιμη κατοικία είναι εκτός της περιφερειακής ενότητας που βρίσκεται η επιχείρηση και σε νησιωτικά συμπλέγματα εκτός νήσου, καταβάλλουν σε αυτούς/ές επιπλέον αποζημίωση στέγης ίση κατ' ελάχιστο με το 20% του νόμιμου νομοθετημένου κατώτατου μισθού, όπως εκάστοτε ισχύει. **(Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά την προηγούμενη περίοδο πρακτικής άσκησης, θέρους 2025, η αποζημίωση στέγης ανήλθε στο ποσό των 176,00 ευρώ, κατ' εφαρμογή της υπ' αρ. 8233/27.3.2025 (Β' 1476) σχετικής κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.)**
- Το ωράριο πρακτικής άσκησης καθορίζεται με ευθύνη των υπευθύνων των Επιχειρήσεων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για την ημερήσια και εβδομαδιαία διάρκεια εργασίας, όπως αυτές προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία. Υπερωριακή απασχόληση δεν επιτρέπεται. Οι βάρδιες διαμορφώνονται ανάλογα με τις ανάγκες των τμημάτων της Επιχείρησης σε έως οκτώ (8) ώρες ημερησίως. Για πρακτικά ασκούμενο/η που πραγματοποιεί νυκτερινή βάρδια θα πρέπει πάντα να υπάρχει υπεύθυνος/η του τμήματος της Επιχείρησης, τον/την οποίο/α θα συνεπικουρεί. Ο/Η πρακτικά ασκούμενος/η δικαιούται δύο ημέρες ανάπαυσης την εβδομάδα.
- Ο/Η πρακτικά ασκούμενος/η υποχρεούται να ακολουθεί ακριβώς και ανελλιπώς το ωράριο πρακτικής άσκησης που καθορίζεται από τους υπευθύνους των Επιχειρήσεων, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο.
- Η επιχείρηση υποχρεούται να καταβάλει οδοιπορικά έξοδα στον/στην πρακτικά ασκούμενο/η κατά τη μετάβασή του/της και αποχώρησή του/της από αυτή, με την έναρξη και λήξη της πρακτικής του/της, αφού καταθέσει στην επιχείρηση τις σχετικές αποδείξεις πληρωμής των εισιτηρίων του/της. Διευκρινίζεται ότι σαν μετακίνηση θεωρείται η μετάβαση στην επιχείρηση, η οποία βρίσκεται εκτός νομού από τον τόπο της μόνιμης κατοικίας του/της. Το ποσό που υποχρεούται η Επιχείρηση να καταβάλει θα είναι η αξία του εισιτηρίου του λεωφορείου ή του τρένου (Β' θέση) ή του πλοίου (Β' θέση), ανεξαρτήτως εάν ο/η πρακτικά ασκούμενος/η χρησιμοποιήσει άλλο μεταφορικό μέσο. Ο/Η πρακτικά ασκούμενος/η μπορεί να χρησιμοποιεί δωρεάν τα μεταφορικά μέσα της επιχείρησης σύμφωνα με τα προκαθορισμένα, από τη Διεύθυνσή αυτής, δρομολόγια.
- Η Επιχείρηση (Κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα - Εγκαταστάσεις Ειδικής Τουριστικής Υποδομής με οργανωμένα επισιτιστικά τμήματα - Εστιατόρια), παρέχει την πλήρη διατροφή του/της πρακτικά ασκούμενου/ης, με βάση το εδεσματολόγιο προσωπικού.
- Το Υπουργείο Τουρισμού θα διενεργήσει εποπτείες για κάθε ασκούμενο/η κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Η επιχείρηση θα ενημερώνεται για την ημερομηνία και ώρα άφιξης του/της επόπτη/ριας.

Επισημαίνεται ότι η τήρηση των όρων πρακτικής άσκησης αλλά και των προβλεπόμενων για τις συνθήκες διαβίωσης των ασκούμενων θεωρείται αναγκαία, ώστε να επιτευχθεί στον μέγιστο δυνατό βαθμό ο σκοπός της πρακτικής άσκησης.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι δεν ακολουθείται το πρόγραμμα πρακτικής ο/η επόπτης/ρια θα μεταθέτει τον/την πρακτικά ασκούμενο/η ή τους/τις ασκούμενους/ες σε άλλη επιχείρηση.